

MINNINGARHALD

4. maí 1975 kom Clara Mærsk til Hong Kong við flóttafólkunum

Bergtóra var við

2. maí 1975 stendur klárur í minninum hjá 89 ára gomlu Bergtóru Olsen, einkjuni eftir Anton M. Olsen, skipsfórara úr Rituvík. Hon var við minniliga túrin, tá Clara Mærsk bjargaði fleiri túsund vietnamesiskum flóttafólkum í Suðurkinesiska Havinum

Ingolf Sólheim Olsen

Minnið er gott, og allir smálutirnir renna fram fyri 89 ára gomlu Bergtóru Olsen á Toftum, sum hon situr og blaðar í gomlu myndunum, postkortunum og brøvunum. Øll hava tey sambandi við minniligu hendingina í maí 1975, tá danska farmaskipið Clara Mærsk bjargaði fleiri túsund vietnamesiskum flóttafólkum í Suðurkinesiska Havinum.

Bergtóra var nevniliga við henda túrin. Sum so ofta fyrr, tí eftir at børnini vóru komin undan, var hon ein stóran part av tíðini saman við manni sínum, Antoni M. Olsen, skipsfórara úr Rituvík, tá hann var útmynstraður. Sjálf er hon ættað av Norðskála.

Hansara útmynstringar plagdu tá at vera seks mánaðir, og Bergtóra plagdi at vera umborð í tveir, men onkuntið var hon úti í fyra mánaðir. "Men fyra mánaðir var alt ov leingi, tá bleiv tað keðiligt", minnist hon.

Myndirnar eru nógvar, og brøv og kort frá teimum bjargaðu enn fleiri. Bara ein lítil partur liggur á borðinum frammanfyri Bergtóru.

»Hesa minnist eg væl, at eg sjálf tók«, sigur hon um eina av myndunum, sum er tikin av brúnni á Clara Mærsk og niður á dekkið, ið er avtakið við liggjandi, sitandi og standandi vietnamesum í øllum aldrum.

»Og hetta er hon, sum átti í salongini, við sínum nýfðingi«, sigur hon um eina aðra.

Neyðarkall

Bergtóra varð vakt tíðliga um morgunin fríggjadagin 2. maí 1975, tí tey ringdu av brúnni eftir Antoni. Skipið var ávegis til Hong Kong.

»Hetta var áðrenn klokkan 7, og hann rann upp á brúnna, so eg visti, at nú var okkurt áfatt. Tað kom tó ikki so óvart á, tí eg visti, hvar vit vóru. Dagin fyri, minnist eg, at Anton segði mær, at nú var Saigon fallið, og tá vit um middagsleitið vóru har á leiðini, varð skotið eftir okkum av landi. Clara Mærsk var eitt gott og sterkt skip, so har hendi ongin skaði«, greiðir hon frá.

Tað vóru tó ikki ófriðarkroppar ella hernaðarlig álop, ið loyptu hvøkk á henda morgunin. Clara Mærsk hevði fingið eitt neyðarkall frá einum skipi, stúgvandi fult

av vietnamesiskum flóttafólkum. Skipið var um at søkka, og Anton ivaðist ikki eitt sekund, men gav beinanvegin boð um, at kós skuldi setast ímóti neyðstadda skipinum.

5000 til døgverða

Stutt eftir, at Anton var farin á brúnna, fór Bergtóra at fáa sær morgunkaffi.

»Nú kemur hovmeistarin, og hann spyr meg – klokkan 7 um morgunin – um Anton var fullur. Eg sigi nei og spyrji, hví hann spyr soleiðis? »Fordi han siger, at jeg skal lave middagsmad til 5000 mennesker«, svaraði hovmeistarin mær«, minnist hon flennandi.

Tá hevði hovmeistarin ikki frætt um neyðstadda flóttafólkaskipið, og tað er lítið at ivast í, at hann fekk

eina stóra uppgávu at loysa, tí Clara Mærsk var bygd og útgjörd til eina manning á 32 mans og ikki fleiri túsund fólk.

Hóast hon ikki sá nógv til mannin teir næstu tímarnar, kundi Bergtóra fylgja væl við í tí, sum hendi:

»Kamarið hjá okkum lá beint uppat telegrafistinum, so eg slapp ikki undan at hoyra alt samskiptið. Tí visti eg eisini beinanvegin, hvat var á vási.«

Klokkan 11 var Clara Mærsk hjá neyðstadda skipinum, ið kallaðist Truong Xuan.

»Tað var undarligt at síggja niður á hetta søkkandi skipið við øllum hesum fólkunum, og tá net varð koyrt út av síðuni, kluvu tey sum apur upp eftir tí. Alt gekk tó ógvuliga væl og skjótt fyri seg, og